СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XL. Ч. 160. Джерзи Сити, Н. Дж., вівторок, 12 липня 1932. | VOL. XL. No. 160. Jersey City, N. J., Tuesday, July 12, 1932. | THREE CENTS.

ДОМАГАЮТЬСЯ ВИПЛАТИ БЕЗРОБІТНИМ ПО $500 ТИТУЛОМ ПОЗИЧКИ

ВАШИНГТОН. — Ухвалений конгресом допомоговий законопроєкт не буде затверджений президентом Гувером і його треба буде змінити. З того хоче скористати „Рейвей Лейбор Екзекютівс Асосіейшен" і домагається у своїм проєкті позички для безробітних, у сумі $500 для кождого, на закупно необхідних річей. Отсей проєкт попирає теж Американська Федерація Праці.

НЕЗАДОВОЛЕНІ З ТАЙНОЇ УМОВИ В ЛЬОЗАННІ.

ВАШИНГТОН. — Сенатори і посли висказують своє негодовання зпиводу того, що в Льозанні заключили держави між собою тайну умову, на підставі якої їх довги не будуть важний, коли вони не дійдуть до порозуміння з Злученими Державами щодо зменшення чи занульовання воєнних довгів. Кажуть, що Льозанську умову заключено на те, щоби в цей спосіб натиснути лекше на Америку, щоби вона подарувала всі воєнні довги.

СПЕКА ВИПОРОЖНИЛА МІСТО.

НЮ ЙОРК. — В минулу неділю було так горячо, що міліони людей покинули Ню Йорк і виїхали над море. Найстарші люди не памятають такого великого числа людей над морем. Ні не памятають такого автомобілевого руху, всі дороги були прямо забиті автомобілями. Купелеві місця були переповнені. Це мало ту користь, що ніхто не втопився, бо всюди було забагато людей і було кому ратувати. Тільки померло трох людей від спеки. І мало було автомобілевих нещасливих випадків, бо неможливо було скоро їхати.

БУНТ У ВІЙСЬКУ В БРАЗИЛІЇ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — Правительство оголошує, що в місті Сао Павльо вибух бунт, попертий двома полками війська. Це має бути спротив проти військового режиму в краю. Сао Павльо належить до найбогатших і найсильніших стейтів Бразилійської републики.

ЗНОВУ НАМАГАВСЯ ЗРОБИТИ ПЕРЕВОРОТ.

САНТІЯГО (Чіле). — Бувший президент Карло Ібанєз, вернувши з вигнання, пробував викликати державний переворот і обняти владу. Та це йому не вдалося і він скрився в касарні, у полку, який держиться при ньому. Піде він мабуть знову на вигнання, а при владі задержиться соціялістичний режім Давілі.

ГЕЙҐ ВЖЕ ПРИ РУЗВЕЛТІ.

ДЖЕРЗІ СІТИ. — Мейор міста Джерзі Сіти, Френк Гейґ, оголосив, що поведе виборчу кампанію за вибір Френклина Рузвелта президентом Злучених Держав. Коли йому пригадували, що він на демократичній конвенції, голосуючи за Смитом, казав, що Рузвелт ніколи не буде вибраний президентом, відповів, що його мова була тільки політичним триком.

ЧИСЛО СТАРИХ І МОЛОДИХ ЗМЕНШИЛОСЯ.

ВАШИНГТОН. — Статистика з 1930 року виказує, що число столітних стариків і малих дітей зменшилося за останніх десять літ. Столітних стариків було в 1920 р. 4,267, а в 1930 р. вже тільки 3,964. Дітей нижче 3 років було в 1920 р. 6,888,970, а в 1930 р. 6,681,372.

ЕПИСКОП КЕНОН ПРОТИ РУЗВЕЛТА.

ЛЕЙК ЖУНАЛУСКА (Норт Каролайна). — Епископ Джеймс Кенон мол., відомий зі своєї сухої кампанії проти Смита в 1928 р., заявив, що є проти вибору Френклина Рузвелта президентом, бо Рузвелт є за мокру платформу. Він каже, що Гувер зобовязався до сухої платформи і є проти знесення прогибіції.

ПОЛІТИШЕНІВ НЕ ЗВІЛЬНЯЮТЬ.

НЮ ЙОРК. — Еліот Кейплен, секретар „Сивил Сервіс Ріформ Асосіейшен", каже, що всюди викидають людей з роботи, по фабриках і офісах, але політишенів, що посаджали на ріжних добре платних джабах, ніхто не звільняє, ні не втинає їм платні.

ВИСИЛАЮТЬ „ҐІРСЬКОГО ТИГРА" ПРОТИ ПОВСТАНЦІВ.

МАНАҐВА (Нікараґва). — Прибув до столиці Нікараґви лайтнант Мелвин Фулер, котрого приділено з американської маринарки до народної ґвардії для спеціяльних доручень. Кажуть, що Фулер уже служив два роки в ґвардії й відомий з того, що побивав завзято повстанців. Нікараґванці називають його „Ґірським Тигром". З того вносять, що зачнеться нова нагінка на повстанців, котрі скрилися в горах.

ЦЕРКВИ ПРОТИ ВОЄННИХ ДОВГІВ.

НЮ ЙОРК. — Федерел Кавнсил оф ди Чорчес оф Крайст" заявилася за те, щоби Злучені Держави допомогли світови піднестися економічно й поперли Льозанський договір тим, що занулюють всі воєнні довги.

МЕНШЕ ПОДРУЖ.

НЮ ЙОРК. — В першій половині 1931 року було в Ню Йорку 2,181 подруж менше в порівнанню з минулим роком. І менше родиться дітей.

МОГИЛУ ОЛ. СТОРОЖЕНКА УПОРЯДКОВУЮТЬ.

В Бересті на православному цвинтарі знаходиться могила відомого українського письменника Олекси Стороженка. Це склеп, в якому знаходиться металічна трумна з тлінними останками письменника. Над склепом плита накрита чугунною таблицею з російським написом. Від часу цементова штукатурка обвалюється, огорожа розсунулась, плита поржавіла. В наслідок цього, на пропозицію управителя української школи ім. Стороженка в Бересті п. П. Артемюка, Рада берестейської „Просвіти" рішила занятись упорядкуванням могили, для чого виділила спеціяльну комісію з 5 осіб і приступила до зібрання пожертв на цю ціль.

ПРЕСТОЛ КОРОЛЯ МАЇВ.

Наукова експедиція пенсильванського університету зробила недавно біля мексиканського міста Педрас Неґрас важне археольоґічне відкриття. На тім самім місці, де минувшого року знайшли дуже цінну плоскорізьбу в камени, відкопали тепер цілий престол короля Маїв, цього висококультурного індіянського племени, що найдовше та найзавзятіше боронилося перед чужими наїздниками. Стояв цей престол під стіною серед кількох рядів стовпів, до яких вели широкі сходи.

Крім цього розкопала експедиція недалеко ще один гробок і знайшла в ньому останки двох святинь з передколюмбійських часів.

ЗА КОМУНІСТИЧНУ ВІДОЗВУ.

Дня 8-го червня перед лавою суддів присяглих у Тернополі відповідав Йосиф Калита, літ 36, гр.-кат., з села Зарубинець, збаражського повіту, обвинувачений в злочині державної зради з §§ 58 б. ц. і 59 ц. к. з. Акт обвинувачення говорить будьто він підсудний з дня 5-го на 6-го вересня м. р. наліпив відозву, написану чорнилом в українській мові, з протидержавним змістом, на домі „Кулка рольничого" в Зарубинцях. Відозва була підписана КОЗУ (Комітет Округний Західної України). Відозву цю мав написати підсудний. Акт обв. опирається головно на знавцях письма, котрі дослідили письмо підсудного і письмо на цій відозві і орекли, що її писав підсудний. В слідстві і на розправі підсудний до вини не признався. Судді присяглі потвердили 8-ома голосами питання 1-ше з § 58 і на основі цього вердикту Трибунал засудив підсудного Йосифа Калиту на 15 місяців тяжкої тюрми, не вчисливши 6 місяців слідчого арешту.

СМЕРТНИЙ ПРИСУД.

Золочівський суд засудив на смерть селянина з Олеська Петра Моха, обвинуваченого в цьому, що пивом зі стрихниною втроїв стражника Гр. Михалишина з Цішок, а смальцем зі стрихниною малощо не втроїв усієї родини Михалишина. Оборонець заповів касацію. Мох був в Америці, Африці і т. д. а вкінці вернувся до рідного містечка Олеська.

ПОЖЕЖА В ЯРЕМЧІ.

13. червня згоріла в Яремчі до тла вілля-пансіонат Льоренця. Власник пансіонату був тоді в Ходорові. Поліція веде слідство.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УКРАЇН. БАНКУ В БЕРЕСТІ.

Дня 8-го травня відбулись річні Загальні Збори членів Українського Кооперативного Банку в Бересті. Справоздання з діяльности Банку за 1931 р. зложив голова дирекції О. Базилевич. Загальні Збори затвердили річний звіт і біланс, уділивши керуючим органам абсолюторії, а дальше прийняли буджет Банку на 1932 р. на суму 35,600 зол. До Надз. Ради вибрано — знову пп. Никандра Горщарука і Миколу Крижанівського. Банк має відділ у містечку Камянець Литовський. Не дивлячися на кризу Банк виконує свої завдання добре і є досить сильною фінансовою установою. Обороти в порівнанні з мин. роками зменшились, як і скрізь, одначе є всі дані, що цей наш банк тяжкі часи перетриває.

НОВЕ НЕБЕСНЕ ТІЛО.

Бельгійський астроном Дельпорт з бельгійської астрономічної обсерваторії в Ікль на півдні від Бріссель відкрив на фотографічних знимках небозводу небесне тіло, що порушується з незвичайною швидкістю кільканадцяти лукових ступнів на день від сузіря Діви в напрямі до сузіря Льва. Його ясність зменшилася протягом трох днів на три й пів кляси. З цього виходить, що „об'єкт Дельпорта" знаходився дуже близько землі. Астрономічна обсерваторія на горі Кеніґштуль біля Гайдельберґу підтвердила появу цього небесного тіла і його незвичайний рух.

Нині ствердили вже, що маємо тут до діла з одною з 1,300 малих планет соняшної системи. Найменша віддаль нового небесного тіла, названого „1932 А 1", від землі рівна тільки 16,5 міліонів кільометрів. Досі уважали найближчою землі планету ч. 433, Ерос, що в найкориснішім випадку зближується до землі на 21,7 міліонів кільометрів. Астрономи вміють при помочі такої близької планети зміряти луч дороги, по якій кружляє земля довкола сонця. Чи нова планета Дельпорта придасться до такого поміру, невідомо з тої причини, що її ясність є незначна.

ЗА ЛЕТЮЧКИ О.У.Н.

Дня 10-го червня перед лавою суддів присяглих ставало двох молодих хлопців з Олеська, котрим акт обвинувачення закинув переступство проти 58 і 65 §. Обжалований Павло Габа признався до закидуваної йому вини, що летючки розкидав а Гнат Дядів до вини не признався і не почувається до неї. Прокуратор домагався якнайострішої кари з 58 §. На основі вердикту суддів присяглих, засуджено П. Габу і Г. Дядова по 10 місяців застрогої тюрми з вчисленням 4-місячної слідчої вязниці. Обвинувачав прок. Валігурскі, боронили адв. д-р Т. Ванько і Д. Струсевич.

ЗАГАДОЧНІ ВБИВСТВА.

В Колинцях, повіт Товмач, знайшли в городі трупа Івана Ганчука. Судово-лікарська комісія ствердила, що Ганчука вбив парубок Павло Сенюк, поломивши йому всі ребра. Ганчук вбив був Сенюкові дівчину. — В Турі Вел., пов. Долина, хлопець, що пас у полі худобу, знайшов людського трупа, що знаходився в стані цілковитого розкладу. Познаки вказують на вбивство.

СПРАВА ВБИВСТВА ЧЕХОВСЬКОГО.

На днях відбулася друга візія льокальна на стрийській вулиці, в місці, де вбито комісаря львівської поліції Еміліяна Чеховського. У візії льокальній брали участь слідчий судія Скужинський делегований до цеї справи з Варшави, та прокуратор Мостовський. „Поранна" подає, що слідство в справі вбивства Чеховського має бути незадовго покінчене й акти передані до прокуратури. Зновуж „Слово Польске" пише, що слідство потреває ще довший час.

КОНЦЕРТ В ЧЕСТЬ ЛЕСІ УКРАЇНКИ.

Заходом просвітньо-шкільної секції при філії „Союза Українок" у Золочеві відбувся 9-го червня в салі Т-ва Шашкевича Святочний концерт в честь Л. Українки. На програму концерту зложились: промова, 3 декламації поем Лесі Українки, хорові продукції жіночого і мішаного хору, фортепянові соля і тенорові сольоспіви. Щоби концерт випав якнайкраще запросила філія Союза Українок п. проф. Віханську, котра своїми, по мистецьки виконаними фортепяновими солями, захопила публику і полишила якнайкраще враження. Наш золочівський співак мр. прав Л. Йойко давно не виданий на нашій сцені, відспівав своїм сильним теноровим голосом 3 соля. Жіноцтво Золочева згуртоване в хорі „Філії Музичного Інституту" під управою композитора професора Безкоровайного дало доказ своєї праці над поширенням культу великої письменниці.

РОЗВЯЗУЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ТОВАРИСТВА.

Правосильним наказом воєводи в Тернополі розвязано в тернопільському воєвідстві ще такі установи: Рух.-пожарн. Т-во „Луг" в селі Филипківцях, пов. Борщів і Філію Укр. Краєвого Т-ва „Охорони дітей і опіки над молодіжю" в Борщеві і в бережанському повіті Т-ва „Луг" в селах Ценові, Конюхах, Стриганцях, Чит. „Просвіти" в с. Козовій і в с. Лисницях; Т-во „Луг" в с. Лишньові, пов. Броди Т-во „Луг" в с. Розгадові пов. Зборів. Як причину подано будьто Т-во веде протидержавну діяльність, будьто, що Т-во не йде по приписам свойого статуту.

КАРТИ ДО ГРИ В СРСР.

Виріб карт до грання є в СРСР державним монополем. Совітська влада має намір, заперестати зовсім виріб карт до грання, бо показалося, що вони не гармонізують з большевицькою пропаґандою. У своїому часі пробували виробляти карти з портретами визначних творців СРСР замість королів і дам, але такі карти мало хто купував, за те почали перепачковувати карти старого типу. Видно, що не все нове в СРСР відповідає замилуванням населення.

КРАДІЖ У ПАЛАТІ РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ.

Румунські власти повідомили мадярські, що з королівської палати в Синаї вкрадено два дуже цінні образи, з яких один є оригіналом Рембрандта. Справники втікли на Мадярщину.

УКРАЇНЦІ МІСТА ЛЬВОВА СКЛАДАЮТЬ ПОКЛІН ГЕРОЯМ У.Г.А.

ПОЛІЦІЯ ПОРАНИЛА КІЛЬКА ЖІНОК ТА ДІТЕЙ, ЩО БРАЛИ УЧАСТЬ В ПОХОДІ НА ЦВИНТАР.

ЛЬВІВ (Західна Україна). — Хвиля національно-українського патріотичного піднесення на Західній Україні все росте та все більше виливається в організовані походи великих українських національних манифестацій. З ряду таких манифестацій на Зелені Свята відбувся похід десять тисяч українського народу на цвинтар у Львові, де на могили героїв Української Галицької Армії було положено 57 вінків від ріжних українських установ, організацій, шкіл і т. п.

Безконечні лави українського люду загатили всі вулиці Львова, що вели на цвинтар. В поході брали участь всі українські організації та установи й Українці ріжного віку від шкільних дітей до старих громадян. Впреосвященний епископ Іван Бучко, в асисті численного священства, відправив панахиду на могилі вояків У. Г. Армії, що була прикрашена великим хрестом, який на цей день був увесь заквітчаний вінками, переважно терновими. Підчас панахиди о. Каштанюк виголосив патріотичну промову, а злучені хори та десятитисячний натовп народу відспівали „Вічна память". Були також відправлені панахиди й на поодиноких могилах українських героїв-борців за визволення рідного краю, а між іншим і на могилі мучениці Ольги Бесарабової.

Ляцька поліція старалася перешкодити походови, а тому в деяких місцях дійшло до сутичок з нею. Та всеж похід відбувся на причуд величаво й спокійно. Лише на вулицях Красіцьких і Городецькій поліція хотіла відібрати в дітей терновий вінок, який вони несли на на могилу українських вояків. Переважно жінки станули в обороні вінка, а тоді кінна поліція почала кіньми вламуватися в лави жінок та дітей, що були в поході, та бити їх шаблями, а піша поліція била дітей та жінок кулаками й навіть декого поранила баґнетами. Тяжко скалічені баґнетами Стефанія Королишин та 12 літній хлопець Олійник, а також багато інших учасників походу з Богданівки, звідкиля цей похід йшов на львівський цвинтар.

Таксамо величавий похід відбувся на могили українських героїв у Станиславові та в інших містах і місцевостях Західної України.

ПОСЛА ЗАГАЙКЕВИЧА ЗАСУДИЛИ ЛЯХИ ДО ВЯЗНИЦІ.

ЛЬВІВ (Західна Україна). — Перед городським судом у Перемишлі відбулася розправа проти бувшого українського посла до варшавського сойму д-ра Володимира Загайкевича, за виголошення української патріотичної промови на могилі Українських Січових Стрільців на горі Маківці.

Цього „злочину" посол допустився 10 серпня 1930 року. Поліційні агенти та інші польські свідки посвідчили, що посол Загайкевич закликував Українців, щоб вони піднесли червону калину та здійснили ті ідеали, за які полягли Усусуси. Суд засудив В. Загайкевича на два місяці суворого арешту.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

ІСТАНБУЛ (Туреччина). — Експресовий потяг, що йшов з Анґори до Істанбулу виколіївся. При тій катастрофі забито 19 пасажирів, а 18 тяжко поранено. Загинувші й поранені переважно вояки турецької армії, що їхали на відпустку до дому.

КРОВАВІ ЗАВОРУШЕННЯ В ІНДІЇ.

БОМБЕЙ (Індія). — Підчас всеіндійського мітінґу „недотикальних", себто кляси тепер пригнобленої й позбавленої всіх людських прав прийшло до кривавих сутичок між „недотикальними" й іншими кастами. „Недотикальні" домагалися, щоб нова всеіндійська конституція гарантувала їм права рівні з іншими кастами, а зокрема, щоб вони мали й виборчі права до державних установ.

Проти цього рішуче виступили представники інших груп та каст населення. Це привело до сутичок, підчас якої більше 50 осіб було покалічених. „Недотикальних" в Індії нараховують поверх 43 міліони.

ФАШИСТИ ПОБИЛИСЯ З СОЦІЯЛІСТАМИ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Фашистівська організація „Гаймвер" робила свої маневри. Відділи її захопили деякі стації південної залізниці та стратеґічні місця в наступі на Відень. Залізничники ці маневри вважали провокаційними, а тому проголосили залізничний страйк.

Крім того поміж гаймверовцями виступила соціялістична мілітарна організація, що привело до кривавих боїв між ними. Підчас бійки в ріжних місцях було досить поважно поранено більше 30 осіб.

БОРОТЬБА З КОМУНІСТАМИ В БЕЛЬГІЇ.

БРЮСЕЛЬ (Бельгія). — В районі Валуні, на вуглиних майнах вибух страйк майнерів. Провідники страйку стратили контролю й страйкарі попали під вплив комуністів, які почали організувати заворушення. Тепер військо й поліція переводять масові арешти комуністів та розвязують їх організації.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СКИДАЮТЬ КАЙДАНИ

Льозанське замирення може стати для світа початком нової доби, бо є першим міжнародним реальним кроком до ліквідації світової економічної депресії. А для Німеччини має це замирення ще особливше значіння. Цеж остаточна ліквідація економічних кайдан, в які закув німецький нарід Версайський договір.

Щоби зрозуміти, що означає ота репараційна угода, заключена в Льозанні, вистарчить пригадати, що тому 13 років радили в Парижі над тим, що Німеччина має заплатити аліянтам всі кошти світової війни, та що в проєкті назначену суму, яка виносила $125,000,000,000.

В 1920 р. запропоновано вже зменшену суму, бо тільки $64,000,000,000, а в 1921 р. Репараційна Комісія назначила остаточно репараційні зобовязання сумою $31,680,000,000. Плян Доса, переводячи ревізію пляну Репараційної Комісії, означив тільки висоту річних сплат Німеччини, а доперва аж плян Йонга зменшив в 1929 р. репараційну суму до $8,800,000,000, яку тепер у Льозанні зменшено до $714,000,000.

Отже на протязі 13 повоєнних літ дійшла Німеччина до того, що з первісних 125 біліонів долярів не буде платити тепер навіть одного цілого біліона. Вже з того видно, якого то великого фінансового тягару позбувся німецький нарід на протязі недовгого часу. А позбувся його не тільки завдяки непевним економічним і політичним відносинам в Европі й в цілім світі, але також і завдяки розумній німецькій політиці, витревалости, тактови і великій житєвій силі німецького народа, котрий вмів гідно видержати і найбільші удари судьби.

Одержавши економічну свободу, Німеччина змагатиме далі відзискувати те, що втратила на інших полях. Моральної сатисфакції шукатиме вона в тім напрямі, щоби викинути з Версайського договору те місце, в якім звалюється на Німеччину всю вину за світову війну. І цього вона цілком певно добеться. А далі старатися буде вона дістати свої заморські кольонії, та в першу чергу змагатиме до випростування своїх границь в Европі, й до ліквідації Данціґського коритара. І нема сумніву, що й це вона осягне. І буде так звільна скидати одні кайдани за другими, аж поки не остане нічого вартісного з того документу поневолення народів, що зветься Версайським договором. А разом з тим спадатимуть і ті кайдани, які цей договір наложив на інші народи, якщо ті народи прямуватимуть до цього так завзято й послідовно, як до цього прямує німецький нарід.

В. Орієнтал.

СПІР ПРО САМООЗНАЧЕННЯ НАРОДІВ У ЧЕХОСЛОВАЦЬКОМУ СЕНАТІ

(Допис з Праги).

Дня 26. травня ц. р., під головуванням предсідника сенату чехословацької републики Совкупа, відбулося в Празі святкування „незалежної Грузії". Це скромне свято несподівано наробило розголосу в чеських ґазетах та в чеських політичних кругах. Звичайно, перші комуністи почали паперову війну. Вони причепилися до того, що в Парижі в травні, Росіянин Ґорґулов, убив француського президента Думера, й поставили внесення до чехословацького парляменту, щоб були вислані з Чехословаччини всі еміґранти — російські, українські, вірменські, грузинські, білоруські і т. д. Добру відповідь на цю комуністичну вимову дала ґазета чеської соціял-демократичної партії „Право Ліду", з 27 травня ц. р. „Право Ліду" писало, що якби слухати комуністів, то не можна булоб на цій підставі боронити Леніна, який був еміґрантом у Швайцарії в час світової війни. Колиб буржуазна Швайцарія була тоді того погляду, що тепер комуністи, то Ленін жив би не в Швайцарії, а мусів би гнити в царських тюрмах.

З приводу грузинського свята, на якім головував Совкуп, голова Сенату Чехословаччини і предсідник чесько-грузинського товариства, комуністи внесли запит у Сенаті 29 травня до голови Сенату.

Комуністичний сенатор Недвед домагався пояснення: на якій підставі голова сенату Совкуп піддержує приятельські звязки з грузинськими еміґрантами, які, мовляв, хотять відірвати Грузію від єдиної неділимої Росії. Недвєд зазначив у свойому запиті, що прихильність Совкупа до незалежної демократичної Грузії Совітський Союз розуміє, як ворожий учинок.

Совкуп дав свою відповідь на запит комуністичної партії на засіданні сенату 23 червня 1932 року.

Сенатор Совкуп відбив усі напади й закиди чеських комуністів. Він зазначив, що в справі його головування в чесько-грузинськім товаристві малиб його запитати офіційні представники СССР. у Празі, а не чеські комуністи.

Десять років Совкуп є головою чесько-грузинського товариства, але за ці 10 років ніхто з совітських дипльоматів не робив йому за це ніяких закидів.

Совкуп навів факти, які свідчать, що самостійна Грузія була визнана фактично й правно ріжними державами в Европі— Францією, Великою Британією, Італією, Бельґією і др. ще 1920—1921 р. **Також Совітська Росія визнала була незалежність Грузії 7 травня 1920 р. в Москві.** В умові, підписаній тоді між Росією та Грузією, большевиками заявляли, що Росія, „спираючись на право всіх народів, визнає безумовно незалежність і суверенність грузинської держави й відмовляється добровільно від усіх суверенних прав, які належали Росії що до грузинського народа й території. Російські большевики заявили тодіж таки, що Росія „зобовязується відмовитися від усякого вмішування у внутрішні справи Грузинської републики".

Але, казав Совкуп, **на весні 1921 року большевики зломили своє слово і післали на Грузію своє військо.**

Щоб не загинути від руки комуністичних катів, визначніші грузинські політичні діячі мусіли виїхати за кордон. Зазначаю, казав Совкуп, що я ніколи не вмішувався у внутрішні справи Совітського Союза й стою на тому, що істнування совітського режіму не дає причини для інтервенції зза кордону. Це є справа самих народів СССР самостійно рішати про форму влади і улаштовувати відносини народів тієї території. Совкуп підчеркнув у своїй промові, що він і надалі буде обороняти права політичних еміґрантів у Чехословаччині. Робитиме так, як з причин загально-людських, так і тому, що з окрема ті еміґранти, які вернулисяб в СССР під большевицький режім, булиб заслані і покарані на смерть большевицькою владою. **І ці тяжкі кари впалиб на голови цих еміґрантів „тільки за те, що вони проголошують свободу свого народа, обстоюють демократію, основану на вільному виборі всіх членів народа, й проголошують всі ті добра вільного виявлення думки й переконання, які є самособою зрозумілими підставами всіх культурних і демократичних держав світа".**

Промова сенатора Совкупа була вкрита рясними оплесками всіх членів Сенату, окрім комуністів.

Комуністи не виграли, а тільки наробили своїм запитом самі собі сорому. Коли вони закидають Грузинам, Українцям та іншим народам СССР „сепаратизм", то забувають конституцію Совітського Союзу. А в цій конституції сказано про права кожного народа СССР відділитися від СССР і утворити свою власну державу. Чеські комуністи, робили очевидно, за вказівками совітського посла в Чехославиччині Аросева, який вславився свого часу на Україні, як завзятий чекіст. Але в Чехословаччині „Чека" не поможе. Мусіли большевики вислухати правду в очі від визначного чеського діяча, який є також приятелем українських визвольних змагань.

„ПЕРЛИНА" БОЛЬШЕВИЦЬКОГО СОЦІЯЛІЗМУ

I.

Совітська преса не перестає інформувати світ, нібито Україна — це свого рода пемонт большевицького соціялізму в Совітськім Союзі. З найбільшою яскравістю це проголошено в недавно виданій в Харкові моноґрафії „Україна" на европейських мовах, в якій між іншим сказано: „Україна є одна із областей Совітського Союзу, в якій найкраще виявляється процес творення фундаменту для соціялістичної економіки".

Нині, коли в европейській соціялістичній пресі знову ведеться спір що до природи та історичної ролі большевизму в Совітському Союзі, не є зайвим зупинитися на цім твердженні большевицької влади. Справді, хіба це не парадокс? Країна, що виявляла й виявляє найбільший опір большевицьким експериментам, сьогодня самимиж большевиками проголошується як зразок большевицького будівництва.

Не будемо заперечувати, в твердженнях тих західно-европейських соціялістів, які сьогодня супроти большевицької влади ніби „змінили свій гнів на ласку", є певна доля правда. **В нашу добу пробудження широких народніх мас жадна влада не може удержатись лише на штиках, як що вона разом з тим не робить чогось позитивного в інтересах цих мас.** Так є й з владою большевиків. Але ми ні в якому разі не мусимо переоцінювати того, що большевиками робиться, а головно не мусимо трактувати Совітського Союзу, як чогось цілком одноцілого.

Як і всяка диктатура, що вийшла з революції, диктатура большевиків, є своєрідним, але всеж переходовим явищем. **Скорше чи пізніше на територіях СССР життя увійде в свої кормальні береги, а тоді стане ясним: як багато ще треба напівазійському Сходови для того, щоб дігнати культурну Европу!**

В передових країнах світу, не вважаючи на господарську крізу, життя йде невпинно вперед. І тому **як задньому колесови у возі не дігнати переднього, так відсталій на цілі століття Росії не випередити протягом двох-трох пятиліток культурної Европи та Америки.** Новий суспільний лад на територіях Совітського Союза може утворитися лише поступово, шляхом пристосування до існуючої дійсности, а не поза всяким просторам та часом, як це хотілиб зробити большевики.

Як ілюстрація дійсних відносин під большевицьким режімом може служити Україна. **І минуле й сучасне українського народу виразно говорять за те, що він буде розвиватися своїми шляхами, в згоді з засадами культурного Заходу, а не азійського Сходу.**

Російський народ з давніх часів жив під необмеженою владою московських царів. **Україна навпаки вже в середині XVII століття творила републику, в якій влада була вибирана.** Ріжні історичні труднощі обох народів виявлялись також в особливостях російського та українського словянофільства в XIX столітті. В той **час, як всесловянство українських братчиків на чолі** з Шевченком **та Костомаровим** мало **своїм гаслом свободу** всіх слов**янських народів, обєднаних у федеративній републиці**, російське **всесловянство** домагалося, **щоб всі ці народи** злилися **в єдиному російському морі.** Подібніж ріжниці бачимо в соціялістичному русі в Московщині в кінці XIX століття панували погляди утопічного народницького соціялізму, спадкоємцем якого став потім большевизм, український соціялістичний рух мав свого провідника — **Драгоманова,** який **ціле своє життя проповідував, що нові суспільні порядки ростуть, а не робляться** відразу і **що соціялізм будувати** не можна, **поки цим ідеалом** не переймається **більшість.**

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

СВЯТИНІ, ЩО ДОДАЮТЬ ЯПОНЦЯМ СИЛИ.

Лісисті гори, що розложилися здовж долини ріки Доїя, а попретинані невеличкими водопадами, що дістають воду з потоків в околиці озера Чузенї, окружають найбільш мальовничу місцевість у середині Японії. Тому триста літ два найславніші шоґуни (намістники) Єасу та Еміцу вибрали собі те місце на вічний відпочинок. Святині, побудовані на їх гробах, додають цьому місцю такої святости, що Ніко — за виїмкою святині Ісе — є найзамітнішим святим місцем Японії.

Слово Ніко значить „соняшне сяйво", начеб і природа хотіла причинитися до блеску святині та скріпити національну свідомість прочан, синів і дочок країни, що на свому прапорі має сонце. Також первісна китайська назва Японії Їг-пен — каже, що тут сходить сонце для країн, які лежать відсіля на захід. Нинішні Китайці, самособою, не розуміють, яке джерело життя та щастя, що його зі собою приносить сонце, — могли добачувати в Японії їх блаженої памяти предки. Та косисті сини Небесного Царства помилялися нераз у своїх думках про Японців. Іще в 1894 році прозивали Японців карликами та післали на них вояків, щоби вигнали їх із лісових нор. Тодішня війна скінчилася невдачею Китайців. Вони мусіли Японії відступити Корею. Китайці не навчиилися нічого з тієї невдачі. Тратили сили на внутрішні спори, коли на їх границях чигав такий сильний ворог. Тим, що лучить Китайців в одно, не є одиниця (володар) ані держава, лише родина, а в ширшім розумінні була це цісарева родина. Від упадку цісарства Китай не має ідеї єдности, нема змислу для державної форми. Це одна з кількох причин внутрішнього розладдя Китаю. Японія від часу свого відродження перед сімдесять роками є сильна завдяки національній свідомости, якої втіленням є особа мікада (цісаря) в очах народу божого походження та завдяки шінтоїстичній релігії.

Ніко віддалене від Токія чотири години їзди залізницею, це вистане, щоби Японець чи чужий турист, забув про схожий на чужинний рух головного міста та вжився з красою старовинного села. Шінтоїстичні боги поблагословили околиці, що ними йде дорога до святинь. Це по більшости врожайна рівнина, засіяна невеличкими селами, огородами та рижовими полями. В них тоді весною зеленів молоденький рож. Яку годину перед Ніком залізниця починає йти в гору, зявляються гори, посеред яких розложилося місто.

Як у всіх відпустових місцях у світі так і в Ніко паломники мусять перейти через свого роду чистилище крамничок, заки дістануться до місця вічного спасення. В Ніко святині віддалені три милі від залізниці й крамнички густіють, чим ближче до міста. Продають у них звичайні відпустові річи, як нпр. памяткові деревляні предмети, тарілки, судинки, горнятка, образи, головнож дуже гарні дереворити та картки з краєвидами. Від католицьких відпустових місць ріжняться ті торговлі тим, що в них не продають нічого, що лише натякало би на якусь святість, або що малоб у собі якусь здогадну надприродну силу. Того буддизм і шінтоїзм не знає, тому предмети, що їх тут продають, це лише гарні забавки, які кожен купує радо на спомин. Чужинця зацікавлять гарно виконані репродукції славних образів головно Гокусаї та Гірошіби. Зате нема тут таких „богомазів", які бачимо напр. по відпустових місцях у Старому Краю.

Був тут одинокий готель, побудований на зразок заграничних, другий згорів. У городці посеред грядок цвітів стояли камяні ліхтарні, невеличкі паґори, вівтарики невідомих богів і статуйки. Був тут також конечний ставок із черепахами. Збіч поросла цвітучими азаліями.

Вдолі через ріку знімався деревляний, червоно лякований „шінкю" або міст богів. Для звичайних смертельників він замкнений. Лише мікадо або його заступник може ходити по ньому підчас святочних обрядів.

Для паломників тут є інший міст, а напроти нього вузка стежка напереміну зі сходами йшла до святинь. У рівнинах сакури (вишні) відцвіли вже тому два тижні, одначе тут у горах були в повному розцвіті. Їх віття обтяжене цвітом, звисали над сходами, а вище в садах споміж пушистого верховіття дерев визирали вигнуті дахи святинь. Цвітучі сакури та столітні святині тут у горах, це був образ справжньої, старої Японії, якої досі не торкнувся поступ нашого століття.

Насамперед прийшов я до Самбуцу-до або до святині трох Буддів. Святиня походить із 1648 року. Називається так тому, що тут є біля себе три статуї буддійських богів і тисячерука Кванон із одинацятьма лицями, Аміда та Кванон із кінською головою. Дальше є тут трицятьшість статуй Будди та ріжні образи мальовані на шовку. Священик тієї святині продає паломникам ріжні памяткові предмети, як нпр. медалики з образками тих трох статуй, або какемони (образ прикріплений до двох поземних деревляних дрючків [акварелям, або вишиття], який звивають або вішають на стіні) з портретом черця Тінкаі, який тому 300 літ оснував цю святиню.

Перед святинею є павільон, у ньому величезний дзвін. Той дзвін такий тяжкий, — що не булоб безпечно його завісити ні розгойдати, тому біля дзвона звисає зі стелі белька. Тією белькою сторож що години вдаряє в дзвін і сповіщає так пору.

У Ніко добре пізнати, як буддизм, який дістався в 7-му столітті з Китаю до Японії, останніми часами уступає місце шінтоїзмові. Так воно в усій Японії. Не йде тут про спір між двома релігіями. Змисл того глибший, а сягає до самої душі та основ Японії. Буддизм учить поборювати свою волю та проводити життя на роздумуванні, все на світі проминає а життя тут на землі це лише приготування до посмертного щастя.

Як моглаб така наука, що засуджує людину на пасивність (безділля) бути відповідною для народу, який перед 70 літами пробудився до нового життя а тепер кипить вибуховою силою? Національному геройству Японії відповідає далеко ліпше шінтоїзм; **пригадує славну минувшину та разом із тим піддає народові думку, що він призначений до великих завдань у будучині. Тому цю релігію признали державною.** Буддизм не загинув, одначе шінтоїзм усунув його на задній плян.

Доказ того є в Ніко. Є тут кілька святинь обох віроісповідань; щодо їх старовини та слави нема ріжниць. Та в Самбуцу-до і Еміцовій святині стрічаєте лише поодиноких людей. Зрештою вони майже покинуті, забуті. Зате в шінтоістичних святинях було все повнісько людей. До Ніко приходить річно яких 400,000 паломників і майже всі йдуть до шінтоїстичних святинь.

Святиня Єясу найславніша в Ніко. Шоґун того імені жив у рр. 1524—1616, а був перший зпоміж шоґунів або намісників із роду Токуґава, які були справжніми володарями Японії аж до 1868 року. Мікадо (цісар) був тоді поприн них безсильним представником держави. За володіння того роду Японці прогнали чужинців із краю, замкнулися перед чужими впливами та витворили свою власну культуру. Ця культура крім інших прикмет виробила в Японців відвагу, вірність для володаря та силу вміти заволодіти над собою.

У святинях того шоґуна та його внука Еміцу є найгарніші зразки декораційного мистецтва, малярства, різбарства, металюрґії, лякового мистецтва з безчисленними мотивами з життя богів, почитаних звірят і цвітів.

Єясова святиня складається з багатьох павільонів, які подорожній постепенно відвідує. Ворота, сходи, подвіря йдуть на переміну та збільшують враження, аж приведуть мандрівника перед головну святиню. Та до неї, крім священиків, ніхто не сміє ввійти. При входових воротах є криниця, в ній мандрівники відсвіжуються, дальше в інших павільонах є барабани та дзвони, якими дзвонять у великі свята. Дальше стоять три дуже прикрашені носилки для найвищих священиків. Годі забути про велику скриню перед останніми ворітьма коло самої святині. До тієї скрині паломники кидають гроші. Буває повна мідяних і срібних грошей.

Священики мали одяги зеленої та білої барви з темними шапками, що над чолом вищі ніж ззаду. Проповідували, а їх запальчивість росла таксамо, як збільшувалася скількість грошей, що їх віруючі кидали до скрині або на рогіжки. У святині всі люди — Японці та чужинці — мусять зняти обуву та йти босо по чистих рогіжках.

Також шоґун Еміцу, що був внуком попереднього шоґуна має трохи дальше в лісі свою святиню та гробницю. Це менша святиня, та деякі її части гарніше прикрашені, є тут багато золотих рисунків на чорно або червоно лякованім дереві. Є тут також сходи й ворота, камінні ліхтарні порослі мохом, цвітучі сакури, а довкола чатинні ліси. Ворота бе-

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШИКАҐО, ІЛЛ.

Український день на військових турніях.

З нагоди 200-літнього ювилею першого американського президента, Юрія Вашингтона, відбувались в Шикаґо військові турнії на „Військовім Полі" які тревали 10 днів, від 24. червня до 5-го липня ц. р. Брали в них участь чужинецькі народи, виставляючи свої національні будки, свої украшені фльоти. Кожда народність мала свій день на цих турніях.

Український фльот був один з найкращих (другий з ряду), чудово збудований і прибраний в національні краски. По обидвох боках виднів на жовтім тлі великий темно-синій напис **„Україна"**. Попереду на фльоті стояли козаки, по середині муза співу в українськім строю з арфою, по боках хлопці і дівчата, теж в народніх строях. Цей фльот зробили і прибрали п. Отаманець і п. Блондиненко, а кошти покрили українські патріоти з Шикаґа. Український фльот виглядав артистично і імпонуючо.

Український день був призначений на неділю, 3. липня, а що цього дня падав цілий день дощ, то відложено його на вівторок, 5. липня.

На Українськім Дни мав бути присутний Френклин Д. Рузвелт, демократичний номінат на президента Злучених Держав, який перебував в той час в Шикаґо з нагоди демократичної конвенції. Українці сподівались великого здвигу народу, але дощ всьому перешкодив. Український День перенесено на вівторок, бо понеділок був призначений для Італійців.

Прийшов вівторок. Рано показались дощеві хмари. Українські аранжери почали побоюватись, що дощ знову перешкодить в їх святі, а що найменше здержить людей від участи. А приготування, коштували скільки труду і гроша. Зараз зполудня почало випогоджуватися й тепліти. „Військове Поле" почало наповнятись людьми. Спішились подивитись на Український День — бо Українці мають уже добре імя. Коло 8. години зібралось поверх 60,000 видців.

Мають починати. Сильні мікрофони американської армії голосять, що це останній день військових турніїв **і цей день є присвячений Україні.**

Зі західної части поля виходить цвітистий похід українських танцюристів, з українським і американським пропорами, з 4-ма козаками, як почесна сторожа. Посипались оплески 60-тисячної громади. Похід справним кроком переходить поперек поля і занимає східну часть сиджень.

Почалась військова програма, виконана найкращими частинами американської армії. Літаки, тенки, піхота, кавалерія, артилерія і все проче, наймодерніша воєнна машина „Вуйка Сема". Все йде зручно і вправно".

Військові турнії веде ґен. Паркер, котрий сидить тепер на почеснім місці, а коло нього майор д-р Мирослав Сіменович зі своєю дружиною. Заграла трубка а зі східної части „Військового Поля" показалися український і американський прапори з козаками по боках, а за ними сотня українських танцюристів. Ґен. Паркер і майор д-р Сіменович виступають вперед і віддають честь прапорам, а за ними встає многотисячна громада і робить тесаме.

Військова музика починає грати Аркана. Леґіні кидаються в свобідний, буйний вир гірського танку. Мертва тиша. Всі з запертим духом глядять на людського вужа, який звоями свого гнучкого тіла вививає гуцульський танок.

З полудневої сторони поля показуються національні фльоти. Кождий фльот представляє те, чим дана нація прислужилася Америці. На самім заді йде український, який під грою красок сильних рефлекторів виглядає чудово. Слово „Україна" відчитати з найдальшої віддалі. Фльоти поволи обїзджають поле під оплесками народу: завертають туди, звідки виїхали;

Леґіні тимчасом кінчають свій танок, а музика починає коломийку. Всі рушили танком. Ґен. Паркер і його гості вдарили в долоні, а за ними вся публика. Оплескам нема кінця і хоч це військова музика грає, оплески заглушують її. Починається запорожський герць 4 козаків з витягненими шаблями. Це так подобається військовій души ґенерала, що цей встає з місця і оплескує танець стоячи. На кінець йде коломийка колом і відводить танцюристів на своє давне місце. Коломийку колом замикає малесенька дівчинка одинцем. Всі засипують маленьку тонцюристку густими оплесками. А це мале собі з цього й нічого не робить, притримує коралі одною рукою, а другою оперлась о клуб, і витинає по траві гопака як на воскованій підлозі. Народ задоволений гуде мов величезний улий. Ґен. Паркер встає і ґратулює майорови д-рови Сіменовичеви, аранжерови Українського Дня і представникови Українців. Всі присутні Українці тішаться успіхом і тим, що здобули пошану чужинців. Такий виступ розбуджує в кождого національну гордість. Це був великий десь для Українців шикаґовської кольонії. Це був великий національний здобуток і великий розголос для українського імени.

За успішне це свято і виеднання Українського Дня належиться призвання майорови д-рови Мирославови Сіменовичеви, який не жалував гроша, часу й труду, щоби це національне українське свято випало якнайкраще. І належиться признання нашим славним молодим танцюристам за гарне виведення танків, українськими хлопцями і дівчатами за 10-дневне воження на українськім фльоті, орґанізації українського жіноцтва за прибрання будки на цих військових турніях. І не можна поминути тих щирих жертводавців, що помогли своїми жертвами збудувати такий прекрасний національний фльот. І згадати треба балєтмайстра В. Авраменка, що вивчив нашу молодь свого рідного танку, яким тепер маємо можність писуватись і гордитись перед чужинцями. Українські танки подобаються чужинцям. Вони оживляють наші свята, популяризують українське імя і здобувають симпатії та прихильність українській справі. Це ми мали нагоду переконатися і на тім святі.

М. М. Белеґай.

С. М.

ЛІТНІ ДУМИ.

Ось, літонько гоже приспіло опять:
Землицю покрила Божа благодать;
Пишаються ниви мов срібний килим,
Втішається кождий врожаєм буйним.
Як глянеш в розтвори: аж хочеться жить;
Щось просить тебе все: ось, сядь одпочить!
Поглянь: кругом скарби землиця дає, —
Усе це дар Божий, усе це твоє!
Припорни ід собі всю Божу красу,
Забудь про все горе, буденну журбу!
Відкинь сумну думу, що душу гризе,
Там в скарбах землиці є щастя твоє.
Ох, чую землице, я мову твою!
І радбим втопити гризу всю свою, —
Та, як лиш погляну на скарби твої,
Стоять в очах ниви, ті рідні мої.
Стоїть лан широкий на рідній землі
І степ наш розлогий увесь в буряні,
Понад рідні ниви вітри лиш гудять,
Понад цминтарями ворони кричать.
Не жнив там веселих чекає село,
Не чути обжинків як давно було;
Понуро із поля йдуть женці д хатам,
Дають своє жниво ворожим катам.
Чужого годує скарб рідної землі,
Чужий кат панує на земленці всій. —
Ох, тяжко в чужині про доленьку снить,
Не можу йти в поле, бо серце болить.
Не можу я чути, як пісня несесь,
Не можу дивитись, як житонько гнесь! —
Ох, літонько Боже! Коли ти опять
Принесеш Вкраїні Божу благодать?

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ВІЛМІНҐТОН, ДЕЛ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 247, подає до відома всім місцевим і позамісцевим членам, що піврічний мітінґ відбудеться у четвер, 14 липня, в годині 7-мій ввечір, в Шкільнім домі, 608 Гілд ул. Проситься всіх членів прийти на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде справоздання урядників за пів року. Кождий член буде мав нагоду послухати, як братська каса стоїть. Проситься довгуючих членів вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Мих. Заячковський, предс.; Іван Гичка, кас.; Петро Сас, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє всіх членів і членкиць, що місячний і піврічний мітінґ відбудеться в пятницю, 15 липня, в годині 7-мій ввечір, в гали під ч. 54 Ван Вінкл Еве. Проситься всіх членів і членкиць прибути на означений час. Буде справоздання урядників і контрольної комісії. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. На тім мітінґу буде також справа злуки відділів. — М. Баран, предс.; Н. Заяць, кас.; Н. Піґура, секр.

НЮ БРІТЕН, КОНН. Бр. св. Петра і Павла, від. 254. повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться 15 липня, в годині 7.30 ввечір, в гали церковній. Обовязком є кождого члена явитись на означений час. Не явившийся член заплатить кару, яку наложуть на нього члени. — Мих. Тимчишин, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Ів. Франка, від. 103, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в суботу, 16 липня, в годині 6-ій ввечір, в гали церковній. Усі члени обовязково мають бути на мітінґу, бо контр. комісія здасть справоздання з піврічного діловодства. Є також інші важні справи до полагодження. — Іван Березовець.

ЗІҐЛЕР, ІЛЛ. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 377, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 17 липня, в годині 1.30 пополудни, у Михайла Олексяка. Проситься членів явитись і вирівнати свої місячні вкладки, щоб уникнути суспендації. — Мих. Пашко, предс.; Яким Миґелич, фін. секр., Мих. Олексяк, рек. секр.

ЙОНҐСТАВН, О. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 140, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 17 липня, точно в годині 12.30 в полудне, в гали церковній, 526 Вестерн Еве. Проситься усіх членів прибути на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде справоздання з пів року. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки. Катрий член ще не обезпечив своїх дітей в У. Н. Союзі, нехай це зробить на цім мітінґу, бо У. Н. Союз є найкорисніша асекурація для членів. Не явившийся член буде караний. — М. Терлецький, предс.; Дм. Репич, кас.; Теодор Нановський, секр.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 34, повідомляє всіх членів, що задля неприсутности потрібного числа членів до отворення піврічного мітінґу, мітінґ відложено з 19 червня на 17 липня. На цей мітінґ запрошується всіх членів і членкиць. Є дуже важна справа до полагодження, про яку усі місцеві члени знають. Мітінґ відбудеться в гали де звичайно, в годині 1.30 пополудни. Члени довгуючі мають вирівнати свої вкладки, в противнім разі будуть суспендовані. — Н. Фрелик, предс.; І. Гіль, кас.; Дм. Колачко, секр.

САҐІНАВ МІШ. Тов. Український Клюб, від. 309, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 17 липня, в годині 1.30 попол., в гали Озірайтіса, 1325 Гес ул. На порядку нарад буде, що зробити з довгуючими членами, котрі не працюють. — Стефан Сас, предс.; Ал. Варян, секр.

КЕМПБЕЛ, О. Тов. Сокіл, від. 218, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 17 липня, в годині 2-гій пополудни, в Укр. Народ. Домі на Ґордон ул. Проситься всіх членів взяти участь, бо урядники будуть здавати справоздання за сім місяців. — Федор Кузенко, секр.

ДЕСЛОДЖ, МО. Бр. св. Николая, від. 225, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 17-го липня, зараз по Сл. Божій, в гали де звичайно. Кождий член має явитись на тім мітінґу, а довгуючі мають вирівнати свої залеглости, бо в противні мразі будуть суспендовані. Не явившийся член підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. — І. Тиндик, предс.; А. Комар, кас.; Ф. Комар, секр.

ЙОРКВІЛ, О. Тов. ім. Ів. Франка, від. 77, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться 17 липня, в годині 10-тій рано, в гали Михайла Иогана. Проситься прибути на цей мітінґ, бо будуть важні справи до полагодження. — П. Головік, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Василія Великого, від. 214, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 16-го липня, в годині 7 ввечір, в гали парковій, 29 С. Галстед ул. Проситься всіх членів явитись на збори, бо є досить важних справ до полагодження. На зборах буде піврічне справоздання фін. секретаря і контр. комісії. — Ів. Фітель, предс.; Мик. Гладкий, кас.; Ів. Паславський, фін. секр.

реже статуя бога Вітру та Грому, дальше йдуть ворота демонів, чотири інші ворота дивних імен, святиня зі статуєю бога Еміцу, вирізаною з дерева, а геть у лісі звичайний гріб того шоґуна. Це все з малими змінами пригадує попередню святиню.

Святинь, що мають більше віж по 300 літ, є в Японії дуже багато. Та в Ніко є також святиня, яка, як кажуть, має більше ніж тисячу літ. Називається ця святиня Футара, присвячена богові Онамуджі. Від того бога виводяться предки теперішнього мікада. Бог Онамуджі володів давним-давно в країні Ізумо та зрікся престола в хосен основника теперішнього володіючого роду, коли то предок нинішнього мікада Гіроґіта зійшов із небес до Японії. До святині веде довга алея темнозелених дуже високих кедрів, висипана жовтим піском. Накінці стоїть торій, червоно лякована брама. Такі торії є ознакою, що за ними стоїть шінтоїстична святиня. Віруючий, який перейде цю брама, очищує свою душу, а щойно потім має право вступати до святині.

Позаду вільного простору, прикрашеного сакурами (вишнями), що саме були обсипані рожевим цвітом, стояла одна з найстарших святинь. У тій святині відбуваються танці в честь бога, якому присвячена ця святиня. Та ті танці відбуваються не так у честь бога Онамуджі, як для атракції, щоби приходило якнайбільше паломників і щоби давали гроші. Пів єна (більше ніж 20 центів) вистарчить, щоби чужинець побачив релігійні танці. На добавок дістане ще й благословення.

Перед входом до святині треба зняти черевики. Потім священик пояснив мені, щоби я вкляк, замахав мені над головою кропилом із пасочків ріжно-колірового паперу та говорив благословення. Після того обряду я був гідний вступити до святині.

Танечниці, гарні дівчата, мали на собі вільно спливаючу білу матерію, а на голові хусточку тієїж барви. В лівій руці держали віяльце, в правій дзвіночки. Їх танець, це вільні ритмічні рухи, приписані старою традицією, яка не змінилася за стільки століть. Клякали, кланялися в напрямі престола, доторкалися часом землі потім встали та танковим кроком підходили до статуї бога і знову кланялися йому низько. Біло мальовані лиця не виявляли ніякої думки, лише руки та ноги рухалися відповідно до звуків флетів.

Оба шобуни, що їм Японці побудували в Ніко такі величаві святині, були основниками золотого віку, в якому Японія жила собі спокійно два й пів століття. **Та Треба було обороняти Японію перед наступом Европейців, які булиб зробили з нею свою кольонію.** В 1549 році причалив до Японії Франц Ксаверський, щоби там ширити християнство. За ним прийшли інші місіонарі й европейські авантурники. Колиж виявилося, що під покришкою релігії та торговлі нові пришельці мали політичні цілі та старалися зайняти Японію, **шобун Єясу прогнав усіх Европейців і заборонив будувати кораблі, щоби так перервати всякі звязки з чужинцями.** Японія замкнулася зовсім у собі та витворила власну культуру. Не знала нічого про поступ европейської фільософії, фізики, астрономії. Та в 1853 американська фльота присилувала Японію, щоби дала їй доступ до японських пристаней; по Американцях прийшли Европейці. Тоді то **Японці за одну-одиноку ґенерацію здогонили всякий науковий поступ, до чого Европа потребувала два століття.**

До часу того перевороту японський нарід черпав зі своєї власної культури, підкріпив її, та що найважніше задержав свою незалежність.

Кажуть, що Японія европеізується. Це правда лише до деякої міри, бо той чужий вплив лишається тільки зверха. **Японія приймає европейську й американську цивілізацію, наскільки під цим розуміємо технічний поступ, одначе їх культура, душевні вартости остають майже незаторкнені. Чужі впливи засягли лише малу частину народу, шкільну інтелігенцію, а нарід, передовсім той по селах, остає незмінений, вірить усе в велику скількість своїх богів і повіря.** Розуміння та критерій моральних вартостей в Японії зовсім інші, ніж в Европі. Що ми вважаємо негарними хитрощами, це в Японії вважають похвальною поворотністю, коли лише воно веде до бажаної мети. Хитрощами в 1904 році напали Японці в Порт Артур та знищили російську фльоту; 19. вересня 1931 в ночі дві милі на південь від Мукдену була знищена залізниця, одначе так незначно, що вже рано можна там було перевозити військо.

Японія є доброю ученицею Европи в добрих і злих річах, наскільки йде про поступ, одначе ріжниться від неї способом думання та своєю старою культурою. Шоґуни Єясу та Еміцу дали основу для розвитку сили Японії. В тім теж є заслуга паломничого міста Ніко.

М. Н.

Інтелігентний пацієнт.

Лікар: Прошу не забувати, що глибоке віддихання вбиває бацилі.

Пацієнт: Добре, пане докторе, та як я змушу ті бестії, щоби вони глибоко віддихали?

—o—

Пан Ріпак викликає сензацію серед усіх знайомих. Обголив свою довжезну бороду.

— Чому ви обголили бороду? — питаються.

— З причини тяжких часів. Тепер можу циґаро докурити до самого кінця!

ІНДИК.

Село Тростянець це справжня ідиля. Рай. Ні залізниці там і не чути, авта ще й не бачили. Хіба на війні. Нема великоміської куряви, словом рай. Тому урядовець Михайло Шпак постановив поїхати туди цього літа на вакації.

І поїхав.

— Чотири тижні — сказав він до своєї господині Білобранихи — відпочиватиму собі там! Не уявляєте собі, пані, що це за село! Кажу вам, наче справжній рай. Довкола ліси, горби.

І Шпак відпочивав. Першого дня пішов спати щойно в дванацятій годині.

— Треба помало призвичаюватися — говорив собі. — Неспокійно лежати в ліжку, це на ніщо не придалосяб. А завтра я можу спати скільки схочу.

Та на другий день Михайло Шпак не міг так довго спати, як приобіцяв був собі. Бо крізь відчинене вікно в годині 4.15 раненько доходив якийсь воркітливий голос. Цей голос перемінився в щось таке ніби реґіт, потім ослаб, переломився та наново перейшов у воркіт.

Шпак зірвався з ліжка, кинувся до вікна. В сусідовім саді стояла якась птаха, з червоними коралями, та кричала, що аж в ухах лящіло. — Ага це індичка. Треба призвичаїтися до таких голосів. Вони покріпляють нерви тай це зовсім що іншого ніж вічне трублення автомобілевих трубок.

І Шпак прижмурив очі, став глибоко, помало віддихати та постановив, скільки можна вживати вповні покріпляючого нерви галасу. Та коли індик так кричав, Шпаків віддих ставав щораз меньше глибокий і щораз скорший.

— Так годі — подумав він і почув, що щось стікає йому по спині. Встав і став ходити по хаті сюди й тоди. Це наче вспокоювало індика, крик меншав, затих.

— Ну, нарешті — подумав Шпак, поклався у ліжко та примкнув очі.

Та ось індик знову став викрикати. Шпак лежав із отвореними очима. І знову чув, що щось стікає йому по спині, у висках стало вдаряти.

— Годі, — сказав він і вискочив із ліжка. В тій самій хвилі й індик перестав кричати. Шпак поклався у ліжко. Індик розкричався. Шпак устав. Індик перестав кричати. Коли вже шпак устав чотирнацять разів і чотирнацять разів клався у ліжко, лице його здеревіло. Преспокійно відчинив свою валізку, взяв бритву вийшов із хати, перейшов подвірям, переступив перелаз до саду.

Коли вернуєся, поклався в останнє до ліжка. Це було в годині 5.30. Індик уже не перешкаджав йому.

Пробудився в дванацятій годині в полудне. В першій годині дав господині пядесять золотих.

— Дайте ті гроші сусідови — сказав — за індика.

В четвертій годині прийшов сусід до Шпака.

— Пане, я дуже вам дякую! Ви мені зробили велику прислугу!

— Велику прислугу? — спитав Шпак — яку?

Дякую! Пан мені дуже помогли!

— Поміг?! Чим? — спитав здивований Шпак.

— А тими пядесятьма золотими, — сказав сусід — я зробив добрий інтерес — купив за них пять індиків.

ЛИСТ З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Як оцінює теперішне положення в УСРР український робітник з Донецького басейну?

Від Редакції. Дивним дивом попав до нас цілим і ненарушеним лист одного українського робітника зі Сталіна (давніше Юзівка), адресований до Редакції „Діла". Видно радянська цензура не вспіла його переглянути, або просто таки його переочила, бо інакше він не попав би до нас. Лист цікавий не так своїм змістом, як радше тоном і безпосередністю. З нього наглядно видно, які тепер настрої вкорінюються серед робітництва, тієї ніби то стовідсоткової підпори большевицької диктатури. Щоби нашим читачам залишити цілком вірне враження від цього листа, не зміняемо в ньому ні мови, ні правопису ні стилю. Лист має дату 1. червня 1932:

Любі друзі! Не можна і передати вам того, власне того нашого становища, в якім нині ми, народ України, і всього СРСР перебуваємо. Зараз СРССР — **країна жахливого голоду.** Не говоримо вже про становище з одягом, якого надзвичайно мало, а то і зовсім нема — внаслідок чого — велика дороговизна, що нічого і не докупишся, — ходиш обшарпаний, босий... Вулиці міст забиті нашим трудовим братом, який гине з голоду. З кожним днем, то більше прибуває голодних в міста.

— Звідкиж вони прибувають?

— Вони прибувають з обдертих, ще більш голодних, чим міста сіл — де люди одверто гинуть з голоду.

Український трудящий люд перебуває в такому становищі, в якому він ніколи ще, навіть за царату не був, що-до соціяльного становища.

Нігде ви вже не побачите того веселого завжди українця, сина землі, сина кучерявих вишневих садків — так принаймні, як він був хочаб до 1927 р. тоб-то за періоди НЕП'и (Нової економічної політики), яка була запроваджена в життя. Нова екокномічна політика вела до нового, радісного життя (з деякими звичайно винятками, щодо її напрямку), в якому вже частково і був як і український люд, так і нарід інших нац.-республік.

Алеж більшовики **не зуміли** повести свою політику вірним шляхом, внаслідок — дальші показники — голод, холод, розбишацтво і інше. Вірніше — політика московських більшовиків — це ярмо для всіх трудящих, навіть і російських робітників та селян. Політика більшовиків — це політика недоумна, політика насильства, розбишацька політика.

Візьмемо ми для прикладу справу з хлібом, зараз найболючіше питання країни Рад. Ми можемо запитати більшовиків та їх вождів. — Для чого було забирати в осени, зимою, ба навіть і весною хліб, останній хліб до зернини, для чого ходили залізні мітли, для чого оставляли не лише окремих селян без хліба, а залишили цілі комуни, радгоспи, і взагалі всі колгоспи, у всіх трудящих селян, і для чого вони відправили ввесь хліб за кордон, що в наслідок цього —країна Рад зісталася голодною, голою й босою?! — Вони відповідять — „будуємо соціялізм"...

Дурні ви, більшовики, дурний і ваш соціялізм! — от вам шановні „товариші" цілком вірна і доречна кваліфікація. Хто бачив таке, щоб у пять чи що років збудувати соціялізм?!

І вони говорять, що це будують самі трудящі маси, добровільно будують. Не доводиться і говорити про цю самохвальську брехню, про ці наклепи на трудящу людність України і інших нац. республік. Ввесь трудящий нарід не може пережити одного дня, голодний, проклинаючи більшовиків і їхню політику та владу.

Огидна політика більшовиків привела до того, що селяни їдять дохлих коней, корів, свиней і аж до собак, щоб лише не загинути з голоду. Такий варіянт нещодавно був у с. Мостовому, Доманівського району, Одеської области, де 15 чоловіка наїлися дохлятини, і чуть не всі померли. І це один із міліонних прикладів того жахливого життя, трудящого народу, до якого призвела ганебна більшовицька політика.

— Кому потрібний той соціялізм?! Лише розбишакам-більшовикам, які так „пропадають з голоду", що не влазять у двері. Оце така їх політика.

Розбити, розгромити, повиселювати чесних селян у Сибір, Соловки, розгромити національну скарбницю — залишити лише одні руїни — оце така політика більшовиків, довела уже на практиці в країні рад, і на нашій славнозвісній Україні, яка не перестає мріяти і не перстане — про вільне, козацьке життя українського народу.

Більшовики залишили, вірніше, заборонили мати власність на самі необхідні речі, без яких не може користуватися людина. Вони зробили з трудящих — безпритулних, бездомних порлетарів, які тинятися попід тинню сіромахами. На кожному кроці ви почуєте, чи то в місті чи в селі, все рівно — деб не було, наслідки одні — таке — „Дядя, дайте копійочку... Дядя, дайте кусочок хліба... Допоможіть безродному, бездомному каліці"... І багато іншого і іншого. Ось які наслідки більшовицької політики. Щоб мав у кишені і тисячку карбованців, то за годин пять, шість, роздав би по дві, три копійки кожному, і як нічого і небувало, і грошей нема, і голодних не обійшов усіх. Зганджована наша Україна!

І ще приклад, і надзвичайно цікавий: — більшовики говорять, що в країні рад нема навіть і думки про якенебудь псевство, бо мовляв „все робітництво і селянство з нами і за нас". А оце нещодавно, в згадувану вже Доманівку в Районний Виконавчий Комітет, селяни с. Миколаївки, прислали делегацію, приблизно з 20 чоловіка з вимогою — хліба! Райвиконком на це відповів тим, що... послав у Миколаївку делегата, по... викачці хліба, якого зовсім немає.

Та це лише один із тисячі фактів, надзвичайно вяжкого становища народу, як і Українського так і інших національностей Країни Рад. Якщо мені пощастить, то в дальших листах доведеться розкрити всю ту картину, яка утворилася в наслідок більшовицький дій. Не можна бути такими легкодушними щодо суспільного укладу, якими безперечно є більшовики. Треба знати куди може довести та чи інша політика і в майбутньому і в сучасному, а не так, щоб робити і не розуміти що. Покищо, на цему і закінчую.

З приязню до всіх українців
Марко Гуляйпільский.
(„Діло").

Невинний.

Після премієри публика тиснеться до дверей театру. При цьому один з гостей дістав штовхана в плечі.

— А це завіщо? — кричить він. — Я собі випрошую щось такого! Таж я є автором тієї пєси!

— Мамусю, — каже маленька Орися — я так люблю дідуся, що мушу вийти за нього замуж!

— Орисю, — відповідає мати — таж ти не можеш женитися з моїм татом!

— А чому? Таж мамуся також вийшла за мого татка!

ЗІ СПОРТУ.

July 6th, 1932.

To the Editor of the Svoboda.

The Ormrod Ukrainian Baseball team, composed of Ukrainians only, would highly appreciate if you would be kind enough and find place and time to put these scores and a little write-up in the "Svoboda".

The games between Ukrainians and Tigers were for Borough Championship. In the first game the Tigers received a lacing. In the second game the Tigers saw that they were getting another beating and they started to argue with Umpires. The Umpire-in-Chief asked them if they wanted to play, and they said no. Therefore the Umpire gave us the game. We won according to rules 9—5.

Yours for Sport,

ALEXANDER BALLA,
Business Mgr.
R. 1, Box 258, Coplay, Pa.

Played July 3rd.

Ormrod Ukrainians trounced the Russian Sokols by a score 9—3. The Ukes collected 15 hits of 3 Russian pitchers while Uke pitchers (3) allowed only 4 hits.

Termenas and Helevas relief hurling was spectacular.

ST. NICHOLAS RUSSIAN SOKOLS:

	A.B	R.	H.	O.	A.	E.
Risko 3 B	3	1	1	2	2	0
Shedlock P-3 B	3	1	1	3	1	0
Lucas 1 B	3	1	1	9	0	1
Brosky SS-P	3	0	0	2	2	0
Costello LF-P	4	0	1	3	0	1
Panik CF	4	0	0	1	0	0
Boracky CF	0	0	0	0	0	0
Washysm C	4	0	0	3	0	1
Ilko 2 B	3	0	0	1	4	1
Leshko RF	4	0	0	0	0	1
Total	31	3	4	24	9	5

ORMROD UKRAINIANS:

	A.B	R.	H.	O.	A.	E.
Eveniw 2 B-RF	4	1	0	1	0	0
Hudick 2 B-SS	5	2	2	4	2	0
Termena LF-Q	5	3	3	1	0	0
Kokolus 3 B	4	1	1	2	2	1
Heleva P-SS	5	0	3	0	0	1
Haluschak C	5	0	1	10	3	1
Krafticia LF-CF	4	0	1	1	0	0
Bilous 1 B	3	1	1	7	0	0
Lahuta P-CF	2	1	2	1	0	1
Wishchuk RF	1	0	0	0	0	0
Balla RF	1	0	1	0	0	0
Total	39	9	15	27	7	4

Rus. Sokols	3	0	0	0	0	0	0	0	0—	3
Ukrainians	0	0	1	1	4	1	0	2	x—	9

Played July 4th.

First Game.

The Ukrainians walloped the Tigers for Borough Championship score 13—3. The second game was also won by Ukes after rispute with Umpire and Tigers.

ORMROD TIGERS:

	A.B	R.	H.	O.	A.	E.
Brutchak 2 B	4	0	0	2	2	0
Kachanash SS	3	0	1	3	2	2
Faustner RF-C	4	0	1	0	0	2
J. Simock CF-3 B	4	0	0	1	1	2
Romanick LF	3	0	0	2	0	1
Hirshman 3 B-CF	2	2	1	2	3	2
M. Simock 1 B	4	1	1	7	0	1
E. Knerr C	3	0	1	10	0	1
J. Simock P	4	0	1	0	1	0
Kokolus CF	1	0	0	0	0	0
Bletchan CF	1	0	0	0	0	0
Total	33	3	6	27	9	11

ORMROD UKRAINIANS:

	A.B	R.	H.	O.	A.	E.
Lahuta CF	4	0	1	0	0	0
Sotak LF	1	0	0	0	0	0
Hudick 2 B	5	1	0	4	1	0
Termena P	4	1	1	0	1	1
Heleva SS	5	1	1	1	1	1
Kokolus 3 B	5	2	1	2	2	1
Evaniw RF	3	2	3	0	0	0
Haluschak C	4	3	3	13	1	0
Kraftician CF-LF	5	2	1	2	0	0
Bilous 1 B	5	1	1	5	0	0
Total	41	13	12	27	6	3

Ukrainians	0	0	0	0	3	3	1	3	3—	13
Tigers	0	0	0	0	0	0	1	0	2—	3

Second Game.

The score at 8th inning was 5—5. The Ukes had one man safe on second and no one out. They had good chance to score because heavy artillery up. Dispute started by Tigers (unnecessary argument) and umpire gave game to Ukes.

ORMROD TIGERS:

	A.B	R.	H.	O.	A.	E.
Brutchak 2 B	4	1	1	1	1	0
Kochenash SS	4	1	2	1	2	0
Faustner C	4	1	1	10	3	0
J. Simock 1 B	4	1	0	6	0	0
Romanick LF	3	1	0	0	0	0
Hirshman 3 B	4	0	1	0	1	0
J. Simock CF	3	0	0	1	0	0
Kokolus RF	3	0	0	2	0	0
M. Simock P	3	0	0	0	0	0
Total	32	5	5	21	7	0

ORMROD UKRAINIANS:

	A.B	R.	H.	O.	A.	E.
Evaniw 2 B	3	0	1	2	3	0
Hudick SS	4	1	1	2	4	2
Termena LF	3	0	0	0	0	0
Heleva P	2	2	2	1	3	0
Kokolus 3 B	4	1	2	1	1	0
Haluschak C	2	1	1	5	1	0
Kraftician CF	4	0	2	2	0	0
Wishchuk RF	2	0	0	0	0	0
Kotch RF	1	0	0	1	0	0
Bilous 1 B	3	0	0	10	0	0
Lahuta RF	0	0	0	0	0	0
Total	28	5	9	24	12	2

Tigers	3	2	0	0	0	0	0	0—	5
Ukrainians	3	0	1	0	0	0	0	1—	5

С. М.

ВАКАЦІЇ.

Вакації, вакації,
Роскішний час дітей;
Дітей усіх, що нації
Приносять цвіт новий.

Вакації, вакації,
Як милі ви тоді,
Як молодіж для нації
Дає труди свої.

Роскішні ви, вакації
Для матерей й батьків,
Що ждуть в дітей для нації
Своєї кращих днів.

Як мило вас чекати всім,
Що діточки спічнуть
І знов своїм а не чужим
Шляхом до шкіл підуть.

Як прикро знов дивитися,
Як день і рік пливе;
Як дітоньки йдуть вчитися
Чуже а не своє.

Тому то, ви, вакації
Лиш сумом все мені,
Нема у вас надій нових
Коханій Вітчині.

ТАРЗАН І НЕВІДОМА ІМПЕРІЯ. (81)

Коли Фавонія почула, що прийшов посланець з доручанням до неї, вона поспішно пішла до вікна. Вона була дуже заціквлена й хотіла довідатися, що сталося взагалі в місті. Вона чула, що молодий фон Гарбен та її кревний, Маліус Лепус, утікли з арени цирку й десь тепер переховуються, після вбивства імператора. Сподівалася, що може від них дістане вона вістку тепер. Наблизившись до вікна, вона побачила незнайомого молодого юнака.

Юнак через вікно почав говорити: „Я маю до тебе доручення: Мушу дещо переказати тобі, але так, щоб ніхто не чув, навіть твій слуга не може цього чути, що скажу?". Фавонія відіслала геть в іншу кімнату слугу й нахилилася до вікна, щоб чути, що їй буде говорити юнак. „Я тобі можу сказати те, що маю, коли ти вийдеш до сіней", сказав юнак. Фавонія відімкнула важкі двері й опинилася в сінях, де до неї наблизився юнак.

„Скажи мені", говорила дівчина, „де він тепер?". Він є „тут", прошепотів юнак, показуючи рукою на двір. „Иди за мною!". Фавонія трохи спинилася, запідозрівши щось неладне. Та тут юнак схопив її впоперек одною рукою, а другою затис рот, щоб вона не могла навіть крикнути. Дівчина довго не могла спротивлятися й скоро опинилася в порожній кімнаті, що була на другім боці сіней. В той час зявилися в сінях оті дві постаті, що ховалися в кущах.

Вони на швидку обвинули дівчину в одежу й понесли її геть з дому. Та щось їм перешкодило й вони змушені були вернутися назад, поспішаючи заховатися знову в домі, де була раніше Фавонія й її слуга. Молодий юнак лишив їх тут, а сам подався до цісарської палати, щоб там дати знати, що Фавонія тепер знаходиться в руках воїнів і що її можна знайти в тому домі, де вона переховувалася в саду, недалко Колізея.